“RDM Inzicht”, juni 1987, 4e jaargang, nummer 4.

Ontvangen van Rob Lampen, Rotterdam.

INZICHT

PERSONEELSBLAD
VAN DE ROTTERDAMSCHE
DROOGDOK MAATSCHAPPIJ B.V.

VIERDE JAARGANG NUMMER 4

REDACTIEADRES:
AFDELING PERSONEELSZAKEN RDM
POSTBUS 913, 3000 AX ROTTERDAM
TELEFOON 010 - 4 87 26 33

RDM TECHNOLOGY

IK DOE HET IN MIJN ‘EENDJE’!

rdm ideeënbus

EERSTE IDEE BELOOND!

Op 27 mei j.l. ontving de heer B.P. Baars, werkvoorbereider op het Bedrijfsbureau Marinebouw, uit handen van directeur P.R. Eysker een beloning van *f* 1.790,– en een aanmoedigingspremie van *f* 35,– voor twee ingezonden ideeën.

Het idee dat werd beloond met *f* 1.790,–, heeft betrekking op het meegeven van meer informatie op een tekening van de tekenkamer, waardoor tijd wordt bespaard bij het opzoeken in de productie. De leiding van de afdeling Marinebouw heeft berekend dat hiermede circa *f* 21.850,– op jaarbasis aan arbeidstijd wordt bespaard. De uitvoeringskosten bedroegen circa *f* 6.270,–. De heer Baars ontving een beloning van 11,5% van het verschil tussen besparing en uitvoeringskosten.

Het tweede idee van de heer Baars heeft betrekking op het verwijderen van de kurklaag op onderzeeboten met behulp van een kettingzaag. Dit idee is, mede om veiligheidsredenen, niet toegepast. Wel was het idee dermate origineel dat de heer Baars de aanmoedigingspremie ontving.

Meer informatie over de Ideeënbus treft u elders in Inzicht aan.

OVERZICHT

UNIEK TRANSPORT, de Walrus van dok 3 naar de scheepsbouwloods 4
M114/39, van ontwikkeling tot opdracht 5
ARBO-rubriek, oogbescherming moet! 9

DE KWALITEITSDIENST MARINE, onderwerp van een vraaggesprek 7
DE IDEEËNBUS, het eerste idee beloond 8
VOORTGANG PROPER 8
SCHOLINGSCENTRUM, de examens zijn achter de rug 10

Vaste rubrieken o.a.: PERSONALIA 2
VAN DE OR 3
BERICHTEN VAN WEK 11
VERVLOGEN TIJDEN 11

COLOFON

PERSONEELSBLAD VAN DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MAATSCHAPPIJ B.V.

JUNI 1987, 4e JAARGANG NUMMER 4

REDACTIE: G.C. HEINS, E. VAN DER SCHEE, S. SLIS, M. VAN DER MEER – FOTOGRAFIE: J. BOEKHOLT – ILLUSTRATIE: C. VAN DER SCHEE – VORMGEVING EN DRUK: JETON-ROTTERDAM 010 - 4 32 44 88 – REDACTIEADRES: AFDELING PERSONEELSZAKEN RDM, POSTBUS 913, 3000 AX ROTTERDAM, HEILPLAATSTRAAT 21, 3089 JB ROTTERDAM, TELEFOON 010 - 4 87 28 63

IN MEMORIAM

Bastiaan Bakker
58 jaar

Geheel onverwacht is op 20 mei j.l. in de leeftijd van 58 jaar overleden
de heer B. Bakker.
De heer Bakker trad op 25 april 1952 bij de RDM in dienst als kraanmachinist. De heer Bakker, voor velen Bas, kende in de loop der jaren alle facetten van het kraanrijdersvak. In hem verliest de onderneming een deskundig medewerker. De heer Bakker was een eenvoudig, oprecht en spontaan mens, iemand die bij zijn collega's en de bedrijfsleiding geen kwaad kon doen. Hij laat een leemte achter in de afdeling. Onze diepe gevoelens van medeleven gaan uit naar zijn echtgenote en de naaste familie, die wij alle kracht toewensen.

Mede namens mijn zoon en overige familieleden wil ik hierbij de RDM en collega's bedanken voor de getoonde belangstelling bij de crematie van mijn man.
Mevrouw Bakker-Van Eijk

PERSONALIA

AANSTELLINGEN/BENOEMINGEN

Met ingang van 1 april 1987 is de heer C. Baldini aangesteld tot werkmeester lassen in de afdeling Energiesystemen. De heer Baldini was voorheen werkzaam als voorman in dezelfde afdeling.

Met ingang van 1 mei 1987 is de heer M.W. Lammers aangesteld tot werkmeester ijzerwerkers in de afdeling Marine. De heer Lammers was voorheen werkzaam als voorman in dezelfde afdeling.

Met ingang van maart trad in onze dienst:
H. Bakema, werkmeester lassen afdeling Energiesystemen.

Met ingang van april traden in dienst:
F.W.R. van der Heyde, systeemprogrammeur, afdeling Informatie & Automatisering
M.J. de Bel, chef bedrijfsbureau Engineering, afdeling Marine
J.J.P.F. Verhagen, administratief medewerker, afdeling Sociale & Algemene Zaken
F.H. van den Donker, planner, afdeling Marine
G. Schemkes, beveiligingsbeambte, afdeling Sociale & Algemene Zaken
F. van Dijk, lasser, afdeling Marine
E.R. Harms, lasser, afdeling Marine
J.H. Noordzij, timmerman, afdeling Marine
F. van der Veen, ijzerwerker, afdeling Marine
R. Hoekstra, bankwerker, afdeling Marine
J. Santos, bankwerker, afdeling Marine
J. Liefting, administratief medewerkster, afdeling Commerciële Zaken.

Met ingang van mei traden in dienst:
W.A. van Pelt, pijpschetser, afdeling Marine
D.E. de Jong, planner, afdeling Marine
P.D. Bazendijk, beveiligingsbeambte, afdeling Sociale & Algemene Zaken
A.H. de Jong, lasser, afdeling Marine
B. Meursinge, pijpbewerker, afdeling Marine
J. van Beelen, pijpbewerker, afdeling Marine
J. Bakker, hout- en aluminiumbewerker, afdeling Marine

Met ingang van juni traden in dienst:
A.M.L. Kreeft, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw
C. de Klerk, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw
R.A.M. Grandia, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw
G.J. Kievit, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw
L. van den Nieuwendijk, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw
L.C. Hensen, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw
B.A.C. du Pree, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw
J. Sommeling, kraanmachinist, afdeling Marine
J.H.A.M. Tunders, plaatwerker, afdeling Marine
P. van Dam, plaatwerker, afdeling Marine
H. Rijkeboer, werkmeester koperslagerij, afdeling Marine
H.P. Guldemeester, stafmedewerker Kwaliteitsdienst, afdeling Marine
R. Jahani, bankwerkwerker, afdeling Marine
R. Slump, bankwerker, afdeling Marine
P.A. Piepers, plaatwerker, afdeling Marine
P.H. Slump, plaatwerker, afdeling Marine
M.D. Rellum, pijpbewerker, afdeling Marine
F. van Klaveren, pijpbewerker, afdeling Marine
P. van Stralen, pijpbewerker, afdeling Marine
N. Tzavos, pijpbewerker, afdeling Marine
M. Vogelezang, pijpbewerker, afdeling Marine
G.J. Klein, Tig-lasser, afdeling Marine
H.M. ten Broeke, Tig-lasser, afdeling Marine
A.A. Went, Tig-lasser, afdeling Marine
J. van der Wal, pijpbewerker, afdeling Marine

AFSCHEID

Met ingang van 1 mei 1987 hebben onderstaande medewerkers gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot vervroegde uittreding.
J. de Koster, afdeling Financiën & Administratie
J.J. Zevenbergen, afdeling Sociale & Algemene Zaken
G. Adkins, afdeling Sociale & Algemene Zaken
K.A. van Rietschoten, afdeling Marine
H. Mout, afdeling Marine
J.C. van Stenis, afdeling Algemene Werktuigbouw
A.C.L. Fabrie, afdeling Algemene Werktuigbouw.

In een bijeenkomst op 29 april j.l. werd van hen officieel afscheid genomen. Een maand later, 27 mei j.l., werd afscheid genomen van drie medewerkers die met ingang van 1 juni 1987 eveneens gebruik maakten van de mogelijkheid tot vervroegde uittreding. Het betrof:
D. de Koning, afdeling Marine
J. Kros, afdeling Marine
P.C. van Lopik, afdeling Algemene Werktuigbouw

JUBILEA

40 JAAR RDM
L. Troost, Bedrijfsgezondheidsdienst
J. Kros, afdeling Marine
G. Herwig, afdeling Algemene Werktuigbouw

25 JAAR RDM
H.J. Vonk, afdeling Marine
P. van der Ree, afdeling Marine
S.L. Schot, afdeling Algemene Werktuigbouw

KONINKLIJKE ONDERSCHEIDINGEN

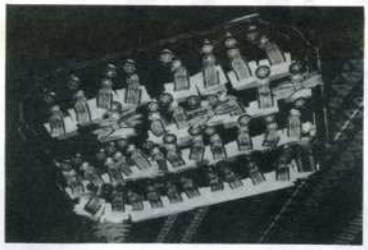

De onderstaande medewerkers zijn op 29 april j.l. ter gelegenheid van de verjaardag van H.M. de Koningin Koninklijk onderscheiden. Zij ontvingen in verband met hun 40-jarig dienstverband bij de RDM in 1986 een eremedaille in brons, zilver of goud verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.
F. Visser, afdeling Marine
A. Visser, afdeling Marine
J.J. Trotsenburg, afdeling Algemene Werktuigbouw
J. Pors, afdeling Marine
D. Krouwer, afdeling Marine
J.E. de Haan, afdeling Marine
A. van der Dussen, afdeling Algemene Werktuigbouw
G. van der Broek, afdeling Marine
J. Boender, afdeling Marine
A.J. Bergwerff, afdeling Financiën & Administratie
G. van Pelt, afdeling Marine
K. Loendersloot, afdeling Algemene Werktuigbouw
H. de Rooy, afdeling Algemene Werktuigbouw
T. Meyer, afdeling Algemene Werktuigbouw
A. van Hulst, afdeling Marine
F. van Aarden, afdeling Algemene Werktuigbouw
L.H.P. Boender, afdeling Marine
C. Sas, afdeling Algemene Werktuigbouw
G.F.L. Ophof, afdeling Energiesystemen
J. van der Weijde, afdeling Marine
W. Baars, afdeling Marine
A. Spek, afdeling Marine
W. Knop, afdeling Marine
P.C. de Reuiter, afdeling Energiesystemen.

Op zaterdag 2 mei j.l. is tijdens een feestelijke bijeenkomst de daarbij behorende draagmedaille door directeur drs. A.N. de Bruin uitgereikt. In de berichten van WEK is een verslag van deze bijeenkomst opgenomen.

Aan bedrijfsleiding en personeel van de RDM, Marine Toezicht, MEOB, BW, Varende Marine en de firma's Van Swaay en Schalenkamp.
Mede namens mijn vrouw, wil ik u allen hartelijk bedanken voor de fantastische receptie, welke op 15 april j.l. is gegeven ter gelegenheid van het beëindigen van mijn actieve loopbaan bij R&H op de RDM. Tevens voor de grote belangstelling en uw prachtige cadeaus, maar bovenal voor de jarenlange prettige samenwerking. Het heeft ons bijzonder goed gedaan.

Familie Bart van Dam

Langs deze weg wil ik graag iedereen hartelijk bedanken voor de getoonde belangstelling en de mooie cadeaus die ik ter gelegenheid van mijn 25-jarig jubileum mocht ontvangen. In het bijzonder dank ik mijn naaste collega's en de Technische Dienst voor de moeite die zij hebben genomen om aan deze dag een persoonlijke noot toe te voegen. E.e.a. ziet u op de hierbij afgedrukte foto en werd door mijn vrouw en mij bijzonder gewaardeerd. Ook de komst van vele oud-collega's werd door ons zeer op prijs gesteld.

Arend Ketting

Hierbij wil ik allen danken die bij mijn afscheid blijk van belangstelling hebben gegeven. Speciaal de mensen van de afdeling Energiesystemen. Het is voor mij een onvergetelijke dag worden, waar ik altijd aan zal terugdenken.

Leo Verburgh

VAN DE OR

VERKIEZINGEN AFDELINGSCOMMISSIES

19 mei j.l. was het weer zo ver en werden in een aantal afdelingen afdelingscommissieverkiezingen gehouden. In een aantal afdelingen en jammergenoeg niet alle afdelingen werd door de medewerkers een nieuwe afdelingscommissie gekozen. Waarom niet in alle afdelingen ? Het antwoord daarop is simpel en beslaat drie mogelijkheden:

- niemand had zich kandidaat gesteld voor een bepaalde afdelingscommissie en derhalve viel er niets te kiezen;
- het aantal kandidaten kwam overeen met het aantal beschikbare zetels en derhalve behoefde er niet te worden gekozen;
- het aantal kandidaten lag lager dan het aantal beschikbare zetels en ook in dat geval behoefde er niet te worden gekozen.

De OR vindt het belangrijk dat er afdelingscommissies zijn. Wij hebben al vaak gesteld en wij herhalen dat ook nu weer dat de afdelingscommissies een belangrijke schakel zijn in het overleg binnen de RDM. De OR wenst de nieuw gekozen afdelingscommissies dan ook alle succes toe in de komende zittingsperiode van drie jaar. Een optimale samenwerking tussen OR en afdelingscommissies vinden wij belangrijk om gezamenlijk de belangen van het personeel zo goed mogelijk te behartigen.

nieuwe stembriefjes in een oude bus

DRIE MAAL 10.000 GULDEN!

Dat was het mooie bedrag dat het RDM-personeel bijeenbracht voor het bestrijden van kanker, rheuma en polio. Op 10 maart j.l. kon het bestuur van het KPR-fonds, dat verantwoordelijk is voor het beheren van dit fonds, de bovenstaande bedragen overhandigen aan de vertegenwoordigers van de instellingen die zich bezighouden met het bestrijden van deze ziekten. Deze instellingen zijn het Koningin Wilhelmina Fonds, dat zich bezighoudt met de kankerbestrijding, het Prinses Beatrix Fonds, dat zich richt op het bestrijden van polio en de Vereniging tot steun aan de Rheumabestrijding.

Tijdens een korte bijeenkomst in de oude directiehal vond de officiële overdracht van de ingezamelde gelden plaats. Het bestuur werd nadrukkelijk gevraagd om namens de vertegenwoordigers van deze instellingen dank over te brengen aan het personeel van de RDM. Het is langzamerhand een traditie dat het RDM-personeel een groot bedrag voor voor het KPR-fonds bijeenbrengt, maar de vertegenwoordigers van de genoemde instellingen waren toch weer verrast dat ook in deze tijd nog zoveel geld door het personeel werd bijeengebracht. Kort na 10 maart ontving het bestuur van het KPR-fonds van de instellingen een brief, waarin zij nogmaals hun dank aan het personeel uitdrukken. Eén van de brieven is bijgaand afgedrukt.

In een volgende uitgave van Inzicht zult u een artikel aantreffen over doelstelling en bestuur van het KPR-fonds.

PRINSES BEATRIX FONDS

Beschermvrouwe H.M. de Koningin

RDM ontv. : 31 MAART 1987
Bestemd voor: P&O
Copie :

Ondernemingsraad
De Rotterdamse Droogdok-
maatschappij B.V.
t.a.v. het Bestuur van het
K.P.R.-fonds RDM
Postbus 913
3000 AX ROTTERDAM

Datum: 27 maart 1987
Uw kenteken: OR/JV
Ons kenteken: PK/Evo/172
Onderwerp: KPR-fonds RDM

Mijne Heren,

Namens het bestuur van het Prinses Beatrix Fonds wil ik u graag bedanken voor de gewenste gift, die het KPR-fonds RDM door de gezamenlijke inspanning van het personeel aan het fonds heeft gedaan.
Ik verzoek u onze dank over te brengen aan al degenen, die ons werk door deze gift willen ondersteunen.

U kunt er verzekerd van zijn dat de f 10.000,--, die ons bestuurslid, de heer H.D. Bakker, uit uw handen mocht ontvangen, zeer goed besteed zullen worden voor onze door polio getroffen gehandicapte medemens.
Om u een indruk te geven van de bestemmingen van onze gelden voeg ik hierbij een exemplaar van ons (meest recente) jaarverslag 1985.

Inmiddels verblijven wij,

hoogachtend,

Mr P. Kars
algemeen directeur

Bijlage: 1

Postgiro 555 Bankiers Rabobank Nederland Utrecht Rek.nr. 20.05.22.222

6/86

MET JUBILARISSEN OP STAP

Op 2 mei gingen de RDM-medewerkers die in 1986 jubileerden een middag op stap. Zoals gebruikelijk ontving ook de OR een uitnodiging voor deze middag en evenzeer gebruikelijk werd deze uitnodiging namens de OR door een drietal leden geaccepteerd. De berichten waarmee deze OR-leden terugkeerden waren zeer positief en de OR wil dan ook vanaf deze plaats een woord van waardering uitspreken aan het adres van de personeelsvereniging WEK, welke op verzoek van de directie deze jubilarissenmiddag organiseerde. Vanaf het Zuidplein tot aan het Zuidplein was de jubilarissenmiddag tot in de puntjes verzorgd, zoals ook bleek uit de reacties van de aanwezige jubilarissen.

De OR spreekt hierbij ook zijn waardering uit voor het feit dat de directie RDM deze jubilarissenmiddag mogelijk maakt. De OR is van mening dat het een goede gewoonte van de directie RDM is om aan deze jubilarissenmiddag de nodige aandacht te geven, niet uitsluitend door het ter beschikking stellen van de financiële middelen, doch ook door de aanwezigheid van één van de directieleden op deze middag.

EEN UNIEK TRANSPORT

Met het verplaatsen van de Walrus van dok 3 naar de scheepsbouwloods vond op 1 en 2 mei j.l. een uniek transport plaats. Gepland op vrije dagen om dit bijzondere karwei in een zo groot mogelijke rust te kunnen klaren, onttrok het zich aan de ogen van de meeste RDM-ers. Reden om in Inzicht aan de hand van foto's nog even terug te blikken.

het uitdokken van de Walrus

In dok 3 werd de Walrus drijfklaar gemaakt. Tanks, afsluiters en luiken werden gesloten en gaten gedicht. Tegelijkertijd werd voor de wal bij helling 8 het afzinkbaar ponton Goliath uitgerust met voorzieningen om de Walrus op in te dokken.

de Walrus wordt boven het afgezonken ponton getrokken

De Goliath werd omgesleept naar de Heyse Haven en afgezonken in de dokput van de vroegere dokken 9 en 10. De inmiddels uitgedokte Walrus werd eveneens omgesleept naar de Heyse Haven en met behulp van lieren boven de op het ponton aangebrachte blokken getrokken, waarna het ponton kon worden leeggepompt.

transportwagens worden onder de Walrus gereden

Op foto 3 ziet u dat het ponton met de daarop rustende Walrus is omgesleept naar de stelvloer noord en daar haaks op de rivier is afgemeerd. De load-out step tussen ponton en stelvloer is dezelfde welke destijds werd gebruikt voor de SALM. De stoelen waarop de Walrus rust werden in een recordtijd vervaardigd door de afdeling Energiesystemen.

Via de load-out step werden 2 aaneengekoppelde hydraulische transportwagens van de met het transport belaste firma Lastra op het ponton onder de Walrus gereden. De transportwagens hadden elk een lengte van 70 meter en waren voorzien van in totaal 640 wielen. Daarna volgde het meest riskante onderdeel van de gehele operatie, waarbij de transportwagen van het ponton op de wal werd gereden. Naarmate tijdens het afrijden de druk op het ponton zich meer verplaatste naar de voor(wal)zijde van het ponton, neigde de achterzijde van het ponton omhoog te komen. Het personeel van de pompkamer van de Goliath slaagde er echter feilloos in om het ponton tijdens het afrijden volkomen horizontaal te houden. Zo vlot verliep dit deel van het transport dat in afwijking van de daarvoor geplande 3 uur, de Walrus al na een half uur op de wal stond.

op de wal

Om de voor een later tijdstip uitgenodigde pers toch nog een blik op het transport te kunnen laten werpen was het daarna zelfs nodig om even pas op de plaats te maken.

bijna op de plaats van bestemming

Het laatste traject van het transport bracht de Walrus naar de scheepsbouwloods, waar de komende jaren reparatie en verdere afbouw zal plaatsvinden.

de Walrus in de scheepsbouwloods

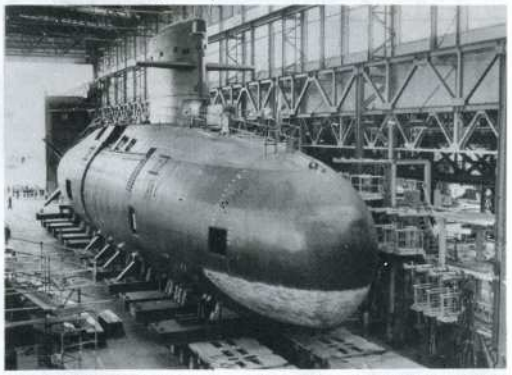

Een uniek transport dat door de inzet van het betrokken RDM-personeel, een uitgelezen stuk werkvoorbereiding en de goede samenwerking met de firma Lastra tot een goed einde werd gebracht.

DE ONTWIKKELING VAN HET ARTILLERIE-GESCHUT M114/39

In het begin van de jaren tachtig is de Algemene Werktuigbouw gestart met de ontwikkeling van het M114/39-artilleriegeschut. Kort samengevat houdt het concept van dit eigen product in dat op een onderstel van het reeds bestaande M114-geschut een modern schietend gedeelte wordt geplaatst, waardoor de dracht van circa 15 kilometer ruim verdubbeld wordt tot meer dan 30 kilometer. Door gebruik te maken van een aantal zeer solide onderdelen van het bestaande geschut is het gelukt om het kostenniveau aantrekkelijk te houden.

Drachtvergroting van wapens is een trend welke reeds 'geruime tijd' tot de verbeelding spreekt. Zo werd in het tijdperk van Alexander de Grote de lengte van de lans vergroot van 12 voet tot 18 à 24 voet. Een nadeel van een langere lans was overigens wel dat deze slechts met twee handen te hanteren was, waardoor nog een zeer klein schild kon worden gedragen. Ook het aanhouden van de juiste legerformatie gaf problemen, hetgeen men zich kijkend naar de prent van Hans Holbein (figuur 1) levendig moet kunnen voorstellen. Bij het M114/39-geschut is dit nadeel overigens niet aan de orde in verband met de zeer gespreide opstelling van het geschut.

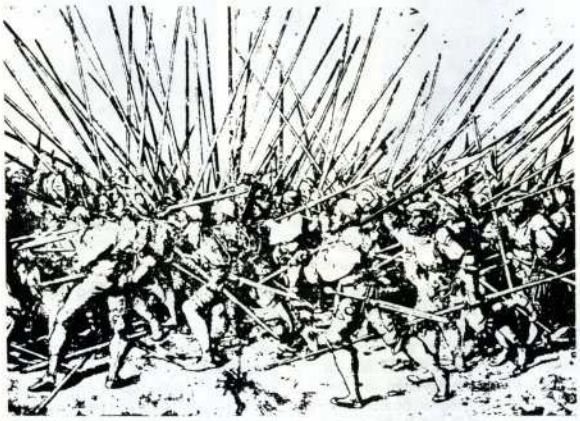

TECHNISCHE BESCHRIJVING VAN HET M114/39-GESCHUT

HET SCHIETEND GEDEELTE

De drachtvergroting van het geschut wordt bereikt door toepassing van een langere schietbuis, welke belast kan worden met een aanzienlijk hogere druk dan bij de oorspronkelijke M114-schietbuis het geval was (figuur 2, onderdeelnummer 1). De nieuwe schietbuis heeft een lengte van ongeveer 6 meter, d.w.z. 39 maal de inwendige schietbuisdiameter van 155 mm, waarmee tevens de benamingen M114/39 en 39-caliber buis verklaard zijn. De dracht kan aanvullend worden vergroot door de toepassing van een projectiel van het type 'base bleed', waarbij de onderdruk aan de achterzijde tijdens de vlucht wordt weggenomen door een 'nabrander'.

De sterkte van de schietbuis is gebaseerd op de hoge inwendige druk waartoe de schietbuis is geautofretteerd. Autofrettage is een proces waarbij de schietbuis inwendig iets wordt opgerekt, waardoor inwendige drukspanningen resteren aan de binnenzijde van de schietbuis. Het is enigszins te vergelijken met het voorspannen van beton. Uiteindelijk is het effect dat het risico van vroegtijdige vermoeiing van het schietbuismateriaal aan de binnenzijde praktisch is uitgesloten.

Ook in de vorm van de draadbevestigingen en de afwezigheid van een spiebaan is de zorg voor het sterkte-aspect terug te vinden, hetgeen de veiligheid voor het bedienend personeel met name bij lange dracht schieten zeer verhoogt. Met deze sterkte-eigenschappen mag van het Nederlands schietend gedeelte een betere kwaliteit worden verwacht dan van bijvoorbeeld het soortgelijk Amerikaans schietend gedeelte M185.

Overigens werd voor de M114 in eerste instantie gedacht aan de toepassing van een bestaande Amerikaanse schietbuis en sluitstuk van het type M185. Deze is ook toegepast bij de in Nederland en vele andere NATO-landen gebruikte houwitser M109-A2 en A3. De uitwisselbaarheid van schietbuis en sluitstuk zou een logistiek voordeel betekend kunnen hebben. Toepassing van het schietend gedeelte van het type M185 heeft echter ook nadelen. Omdat de schietbuis over een grote lengte is voorzien van een spiebaan welke spanningsconcentraties veroorzaakt, wordt de sterkte van de schietbuis marginaal geacht voor hoge ladingen. Het aanzetten (rammen) van het projectiel kan het terugvallen daarvan niet uitsluiten, hetgeen consequenties heeft voor de veiligheid. Voorts wordt de sterkte van het sluitstuk marginaal geacht. Tenslotte zijn er de beperkingen bij het toepassen van Amerikaanse technologie. De protectionionistische houding op dit gebied van onze bondgenoot komt tot uitdrukking in het zogenaamde Stratton-amendment.

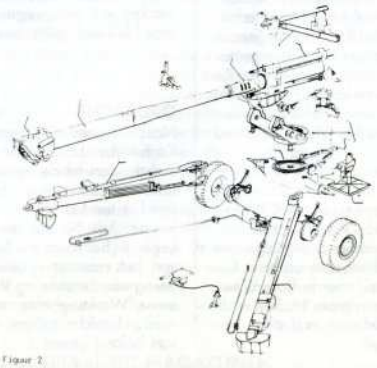

Figuur 2

Nadat de haalbaarheid van de conversie van de M114-houwitser was vastgesteld aan de hand van een prototype waarop de M185-schietbuis is toegepast, is de Nederlandse schietbuis-sluitstuk-combinatie ontwikkeld, welke de genoemde nadelen niet in zich heeft. Het sluitstuk (figuur 2, onderdeel 2) is speciaal ontwikkeld, waarbij eisen ten aanzien van sterkte- en bedieningsaspecten een belangrijke rol speelden. Sluitstukken voor artilleriegeschut zijn overigens componenten waarin de Algemene Werktuigbouw qua ontwerp en vooral ook qua fabricage, inmiddels een aardige ervaring heeft ontwikkeld. Naast de reeds eerder afgeleverde M109-orders en het nu onder handen zijnde drielandenproject, is inmiddels ook een order geboekt voor de levering van sluitstukken aan Italië.

Dat de sterkte van het schietend gedeelte ruim voldoende is, is bijvoorbeeld aangetoond met de schietbeproeving van het prototype, waarbij een proefdruk van bijna 5000 bar (!) probleemloos werd weerstaan. In praktijkgevallen zal de maximum druk bij toepassing van de hoogste ladingen nauwelijks de waarde van 4000 bar overschrijden.

REM- EN VOORUITBRENGINRICHTING (figuur 2, onderdeel 3)

Bij het afvuren van het geschut veroorzaakt de inwendige druk een terugstoot; een kortdurende achterwaarts gerichte belasting in de orde van grootte van 8400 kN (840 tonkracht). Om te voorkomen dat deze enorme belasting door het onderstel zou moeten worden doorgeleid wordt een schokdemper (remcilinder) toegepast. Deze ontleent zijn werking aan het drukverschil dat ontstaat als vloeistof door een nauwe doorstroomopening wordt geperst. Teneinde dit drukverschil optimaal te laten verlopen wordt de grootte van de doorstroomopening over de lengte gevarieerd met behulp van een centrale regelstang (in principe aangegeven in figuur 3). Omdat de terugstoot met de nieuwe schietbuis sterk is vergroot, diende de vorm van de regelstang te worden aangepast. Ook zijn de cilinders van de rem- en vooruitbrenginrichting voorzien van een modern afdichtingssysteem. Om de verhoogde terugstoot enigszins te verminderen is bovendien een mondingsrem toegepast (figuur 2, onderdeelnummer 4).

OVERIGE COMPONENTEN

Met het plaatsen van het schietend gedeelte zijn tevens geïntroduceerd een toename in gewicht, een wijziging van de ligging van het zwaartepunt, een verhoogde terugstootbelasting, een verhoging van de belasting tijdens het transport en wijzigingen qua vorm.

Met de toepassing van het nieuwe schietend gedeelte en enkele aanvullende gebruikseisen, vormen deze neveneffecten de noodzaak tot aanpassing en vernieuwing van een aantal componenten. Dit betreft o.a.:

- nieuwe balanscilinders (figuur 2, onderdeelnummer 5), welke als gasveren het gewicht van onder andere de schietbuis zo goed mogelijk compenseren om licht te kunnen eleveren;
- een nieuwe wiegconstructie (figuur 2, onderdeelnummer 6);
- een aangepaste constructie van de lagering om de verticale as (figuur 2, onderdeelnummer 7);
- een meer naar voren geplaatste voorsteuninrichting (figuur 2, onderdeelnummer 8);
- een gewijzigde constructie van de benen (figuur 2, onderdeelnummer 9). Zo is de trekoogbevestiging vernieuwd en zijn de spades met ophanging nieuw en qua ergonomie meer optimaal.
- het remsysteem;
- de vervoersteun.

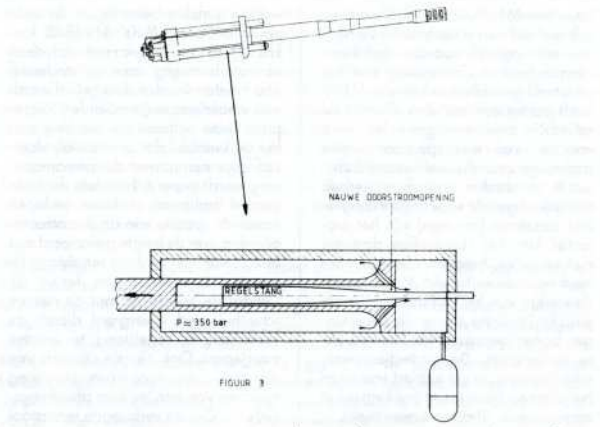

FIGUUR 3

ONTWIKKELING

In eerste instantie is door de RDM een prototype ontwikkeld en gebouwd gebaseerd op een Canadees principeidee, waarbij het Amerikaans schietend gedeelte M185 werd toegepast. De beproeving van dit eerste prototype toonde de haalbaarheid aan. De Koninklijke Nederlandse Landmacht zag echter de aanzienlijke bezwaren ten aanzien van het M185-schietend gedeelte.

Aan de hand van gebruikswensen van de Koninklijke Landmacht ontwikkelde de RDM een nieuw schietend gedeelte. Het ontwerp werd bovendien voorgelegd aan de Zweedse schietbuisleverancier Bofors. Op verzoek voerde Bofors, een fabrikant met een grote traditie in de levering van defensieproducten, een ontwerpcheck uit.

proevingsprogramma uitgevoerd op basis waarvan het ontwerp verder werd geoptimaliseerd. Tevens werden beproevingen uitgevoerd in Denemarken en Noorwegen; landen die inmiddels ook geïnteresseerd waren.

OPDRACHT

Na de succesvolle beproeving is de Koninklijke Landmacht eind 1986 overgegaan tot de bestelling van een serie van 226 stuks van het M114/39-geschut ten behoeve van het Nederlandse, het Noorse en het Deense Leger. Bij het voorbereiden en afsluiten van het contract is uiteraard de inbreng van de afdeling Verkoop Algemene Werktuigbouw, onder leiding van het hoofd van dienst en de directie, van belang geweest.

Winterse beproeving in Noorwegen

Van deze uitvoering met het eigen ontwikkeld schietend gedeelte werd ook een prototype geconstrueerd, gebouwd en beproefd.

Bij een dergelijke ontwikkeling gaat het zeker niet uitsluitend om ontwerpen en construeren. De Koninklijke Landmacht had een belangrijke inbreng bij het formuleren van de gebruikerswensen. Nadat de afdeling Engineering van de Algemene Werktuigbouw het ontwerp had gemaakt werd het ontwerp gebouwd, waarbij met name de productie-afdelingen een belangrijke inbreng hadden. Vooral goed overleg tussen productieleiding en engineering was daarbij van belang om te komen tot optimalisatie van het product. De Koninklijke Landmacht heeft een zeer uitgebreid be-

Momenteel bevindt dit drielandenproject zich in de beginfase van serieproductie. Tevens zijn enkele andere landen serieus geïnteresseerd en worden de nodige verkoopinspanningen geleverd om die interesse om te zetten in opdrachten. Zo is bijvoorbeeld reeds een pré-serie van 2 stuks geleverd aan Canada.

De RDM kan hierbij enkele varianten offreren. Naast het Nederlands schietend gedeelte bestaat de mogelijkheid om de Amerikaanse versie te leveren. Bovendien zijn op verzoek van de opdrachtgever optionals, zoals een aanvullende wielconstructie op benen, leverbaar.

ir. S. Visser
chef Engineering
Algemene Werktuigbouw

HEEFT U OOK BIJ GERUCHT VERNOMEN DAT .....

- het enthousiasme waarmee het nieuwe logo is begroet overweldigend is. Het was te verwachten. Wij RDM-ers staan altijd open voor veranderingen.
- mensen zich afvragen bij welke gelegenheid de RDM-button moet worden gedragen.
- bij het koud buffet tijdens de rampenbestrijdingsoefening zich geen voedselvergiftiging voordeed. Wat was dan toch de functie van dat koud buffet?
- of je nu hoog of laagt springt, badgen zul je!
- Van de 'dames' van Inkoop ontving de redactie nog de volgende bijdrage. Er wordt gefluisterd dat ..... de dames van inkoop massaal het dak op gingen met de bedoeling er af te springen niets is echter minder waar ze hadden een onsje onder elkaar prompt verscheen er iemand om ze tegen te 'houwen' maar dat lukte niet meer bij al die vrouwen de enige reden dat massaal het dak werd opgegaan wordt u bij deze uit de doeken gedaan er trouwde iemand, en dat wilden ze zien vandaar dat geloop op het dak om plm. kwart over tien onze excuses voor de stof voor de vele gissingen zoals uit het voorgaande blijkt waren het allemaal grote 'missingen'

IN GESPREK MET.....TWEE EHBO-ERS

Cor Mulder
electriciën Technische Dienst Marine

Cor Dronk
werkmeester electrisch onderhoud
Algemene Werktuigbouw

Staan ze er nog die gele paraattassen?
Ja, die staan er zeker! Let in de werkplaatsen maar eens op de gele stikker met blauw opdruk. In de nabijheid daarvan bevindt zich een EHBO-tas. De nieuwe tassen betekenen voor ons een grote verbetering ten opzichte van de vroegere EHBO-kistjes. De tassen zijn gemaakt van zacht materiaal en kunnen om de nek worden meegedragen. Wanneer zich op een moeilijke bereikbare plaats een ongeval voordoet, bijvoorbeeld in een sektie van een onderzeeboot, en er moet worden geklommen of gekropen om het slachtoffer te bereiken dan is het een groot voordeel dat niet langer dat onhandige kistje moet worden meegesjouwd.

Waarom hebben jullie het EHBO-diploma gehaald?
Het volgen van de EHBO-cursus ligt nu alweer een flink aantal jaren achter ons. Hoewel, nog ieder jaar zijn we verplicht herhalingslessen te volgen. Doen we dat niet dan verloopt het diploma. Een EHBO-diploma is een nuttig bezit. Nuttig voor het bedrijf, dat ons destijds ook heeft gestimuleerd om de cursus te volgen, maar nuttig ook in de privé-situatie. Wie kinderen heeft maakt in de loop der jaren wel het nodige mee: een hersenschudding, een gebroken arm of been, een gat in het hoofd, enz. Op die momenten is het fijn dat je weet wat je moet doen en vooral ook wat je niet moet doen en moet overlaten aan meer deskundige anderen zoals bijvoorbeeld een arts. De ervaring heeft ons geleerd dat de directe aanwezigheid van een EHBO-er voor het slachtoffer van een ongeval vaak een stuk geruststelling betekent. Een goede EHBO-er neemt in de eerste ogenblikken de leiding in handen en zorgt, naast de eventueel noodzakelijke eerste hulp, ervoor dat onmiddellijk actie wordt ondernomen zoals binnen het bedrijf het waarschuwen van de Bedrijfsgezondheidsdienst en buiten het bedrijf de politie of de GGD.

Nogmaals het hebben van enige kennis van EHBO is een nuttige zaak. Wij kunnen niets anders dan u aanraden om bij gelegenheid ook een EHBO-cursus te volgen. De mogelijkheden hiertoe binnen het bedrijf zijn beperkt, maar extern zijn er via het Oranje Kruis voldoende mogelijkheden.

DITJES & ATJES

Gezocht: goed tehuis voor hele lieve poesjes in diverse kleuren. zolang de voorraad strekt. Melden bij: mevrouw Linders, telefoon 010-4832681

DE KWALITEITSDIENST MARINE ONDER DE LOUPE

Al geruime tijd zat er een artikel over de Kwaliteitsdienst Marine in de pen, maar de vraag was in welke vorm dat moest worden gegoten. Op suggestie van A.S.C. Stoop, chef Kwaliteitsdienst Marine, kozen we voor een vorm waarin het functioneren van de Kwaliteitsdienst Marine onderwerp van een vraaggesprek zou zijn tussen twee productiemedewerkers van de afdeling Marine nl. de heer P. Hagendijk, lasser, en de heer A. Bor, pijpfitter, en de heer Stoop. Een en ander vanuit de gedachte dat de Kwaliteitsdienst een stuk informatie over zijn taak aan de productie wil overbrengen en er bij de medewerkers in de productie een groot aantal vragen ligt ten aanzien van het functioneren van de Kwaliteitsdienst. Onder dankzegging aan de drie genoemde heren volgt hieronder een verslag van een gesprek waarin, na een wat aarzelend begin, toch een flinke hoeveelheid informatie boven water kwam.

P. Hagendijk

A.Bor

A.C.S. Stoop

TAAK KWALITEITSDIENST

Alvorens in te gaan op de vragen van de heren Bor en Hagendijk, gaf de heer Stoop een korte toelichting op de taak van de Kwaliteitsdienst. Het werk van de Kwaliteitsdienst Marine, zo betoogde de heer Stoop, valt in grote lijnen in twee delen uiteen. De Kwaliteitsdienst (hierna te noemen KD) is verantwoordelijk voor het bewaken en onderhouden van het kwaliteitssysteem, daarnaast is de KD verantwoordelijk voor het controleren van de kwaliteit van het product. Beide hoofdtaken hebben tot doel om ten opzichte van de opdrachtgever aan te tonen dat op het vlak van het leveren van kwaliteitswerk de afdeling Marine zijn productieproces in de hand heeft en dat het productie voldoet aan de eisen welke door de opdrachtgever worden gesteld. In het verleden werd door de opdrachtgever uitsluitend de kwaliteit van het eindproduct beoordeeld. Tegenwoordig moet je als bedrijf met behulp van daartoe opgestelde kwaliteitsprocedures tevens aantonen dat het productieproces een beheerst proces is wat aan bepaalde eisen van de opdrachtgever voldoet (AQAP).

WACHTEN OP DE KWALITEITSDIENST

De heren Bor en Hagendijk merkten op dat de controles tijdens het productieproces door veel productiemedewerkers als remmend worden ervaren, met andere woorden er gaat veel tijd verloren met wachten totdat de KD zijn werk heeft gedaan. De KD, aldus de heer Stoop, werkt ten dienste van de productie. De bedrijfsleiding Marine bepaalt welke controlewerkzaamheden in tijd gezien prioriteit hebben. Hoe de controle wordt uitgevoerd is een zaak van de KD. Het kan voorkomen dat de werkbezetting van de KD zo groot is dat de KD niet onmiddellijk kan komen 'opdraven'. Veel hangt daarom ook af van een goede planning. De KD beschikt maar over een beperkt aantal medewerkers en zeker in pieksituaties is haar flexibiliteit beperkt. Op dit moment bijvoorbeeld moeten veel leveranties voor de derde boot worden afgenomen. Vaak moet de afnamecontrole in het buitenland plaatsvinden en dat is een tijdrovende aangelegenheid.

IEDER ZIJN EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

In de productie constateert men soms met verwondering dat de bedrijfsleiding iets goed vindt, waarna de KD het toch afkeurt. Hoe is dat mogelijk vroegen de heren Bor en Hagendijk zich af. Om dit verschijnsel te kunnen begrijpen moet in eerste instantie worden vastgesteld dat de KD onafhankelijk van de productie functioneert. De chef KD heeft van de directie de bevoegdheid maar ook de opdracht gekregen om al die maatregelen te nemen die hij noodzakelijk acht om de kwaliteit van het product te waarborgen. De KD controleert of het product voldoet aan de kwaliteitseisen en rapporteert haar bevindingen. De KD zegt niet 'acceptabel' of 'niet acceptabel', doch constateert slechts of het product voldoet aan de eisen of dat het afwijkt van de eisen (afwijking). Het is de verantwoordelijkheid van de tekenkamer om te beoordelen of een afwijking al dan niet acceptabel is.

VERSCHUIVING VERANTWOORDELIJKHEID

De verschuiving van de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit naar de KD wordt door vele productiemedewerkers ervaren als een slechte zaak, die negatief inwerkt op de motivatie, werd door de heren Bor en Hagendijk opgemerkt. Dat gevoel is misschien wel logisch meent de heer Stoop, doch niet terecht.

De KD is uitsluitend verantwoordelijk voor het aantonen van de kwaliteit. De productiemedewerker is en blijft verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen werk.

Overigens vloeit dit alles rechtstreeks voort uit de al eerder genoemde veranderde opstelling van de opdrachtgever. In het verleden werd ervan uitgegaan dat het geleverde product goed was. Het was dan aan de opdrachtgever om te bewijzen dat dit niet het geval was. Thans ligt die bewijslast precies andersom. De afdeling Marine c.q. de KD moet aan de hand van de gevolgde procedures en de door de KD uitgevoerde controles aantonen dat het product dat wordt geleverd goed is. De groei in het aantal kwaliteitscontroleurs is rechtstreeks terug te leiden tot die veranderde bewijslast. In deze situatie is het van groot belang dat de KD het vertrouwen van de opdrachtgever heeft. De productie-onafhankelijke opstelling van de KD werkt daaraan mee.

AANDACHT VOOR DE UITVOERENDEN?

Heeft de KD in zijn controlerende taak ook aandacht voor de technische problemen waarop de mensen die het werk uitvoeren stuiten. Nee, antwoordde de heer Stoop, dat hoort in principe niet tot de taak van de KD. Bovendien, de KD is geen orakel. Overleg over de aanpak van het werk kan en mag altijd, doch de heer Stoop heeft het gevoel dat er teveel vragen aan het KD-personeel worden gesteld en weliswaar in geringere mate ook aan het bouwtoezicht van de KM.

GEBRUIKT MEN IN DE SCHEEPSBOUW ANDERE DUIMSTOKKEN?

De heer Hagendijk merkte op dat nadat in de enclave zou worden gestart met het lassen van de secties voor de derde boot, het werk daaraan uiteindelijk pas 4 maanden later opstartte. Bepaalde secties waren in de werkplaats rond en in de enclave niet meer. Dat riep de vraag op of wel overal dezelfde duimstokken worden gebruikt. De heer Stoop antwoordde dat vanwege de planning (o.a. vastgestelde datum kiellegging) de middensectie van bouwnummer 352 uit de scheepsbouwwerkplaatsen via de grit- en spuitloods naar de enclave moest, terwijl nog niet alle metingen en productiewerkzaamheden verricht waren om de sectie voor wat betreft de maatvoering binnen de gestelde toleranties te maken. Dit hield in dat een aantal werkzaamheden, die aanvankelijk in de scheepsbouwwerkplaatsen verricht zouden worden, verschoven werden naar de afdeling Montage. Vertraging is daarnaast nog opgetreden doordat er zich problemen voordeden met de conservering. Met het bovenstaande hoopt de heer Stoop uitgelegd te hebben dat de sectie toen deze uit de scheepsbouwwerkplaatsen wegging nog niet gereed was. Daarnaast licht hij toe dat overal met dezelfde duimstokken wordt gewerkt. Dit komt omdat ieder jaar ieder stuk meetgereedschap gecontroleerd (gekalibreerd) wordt waardoor wordt zekergesteld dat tijdens het productieproces altijd producten gemaakt worden die voor wat betreft de maatvoering op elkaar afgestemd zijn en dat het eindproduct voldoet aan de eisen van de opdrachtgever.

VRIJGAVE MATERIAAL UIT MAGAZIJNEN

Waarom duurt het zolang voordat materiaal wordt vrijgegeven uit het magazijn, was de volgende vraag van de heren Bor en Hagendijk. Alvorens in te gaan op deze vraag, beschreef de heer Stoop het proces dat aan vrijgave vooraf gaat. Het bestelde materiaal wordt door de leverancier afgeleverd bij het Magazijn Marine. Het magazijnpersoneel controleert het materiaal op aantal en eventuele transportschade en zendt vervolgens een kennisgeving van aankomst naar KD, Inkoop en Werkvoorbereiding. De KD moet daarna, voorzover nog noodzakelijk, de kwaliteit van het aangeleverde materiaal controleren en de certificaatcontrole doen. Certificaten worden in het algemeen met de factuur meegestuurd, welke laatste wel eens een paar dagen later komt dan de te leveren producten. Zijn de papieren binnen dan wordt door de KD gecontroleerd of het chargenummer op het artikel/materiaal overeenkomt met het nummer op het certificaat. Zo ja, dan wordt het materiaal vrijgegeven. Terugkomend op de vraag stelde de heer Stoop dat vertraging kan ontstaan doordat de certificaten veel later binnenkomen dan het materiaal of doordat bepaalde controlehandelingen wat meer tijd vergen. Wanneer het gaat om materiaal waar de productie om 'zit te springen' zal de KD een enkele maal het materiaal voorlopig vrijgeven. Dat gebeurt echter uitsluitend indien wij het redelijke vermoeden hebben dat het geleverde materiaal goed is. Bij pijp bijvoorbeeld is de kwaliteit vrijwel altijd goed. In feite doet de KD bij de leveranciers hetzelfde werk als wij ook t.o.v. onze eigen productie doen. Ook bij de leveranciers controleert de KD ter plekke of het bestelde materiaal aan de voorgeschreven eisen voldoet. Naast de ingangscontrole is dit een middel om met een zo groot mogelijke zekerheid te bewerkstelligen dat de kwaliteit van het aangeleverde materiaal goed is. De heer Hagendijk hield vast aan de mening dat er in de productie soms te lang op materiaal moet worden gewacht. Hij meende dat dit een zaak is waaraan veel aandacht moet worden besteed. De mensen moeten door kunnen gaan met hun werk en niet behoeven te wachten op materiaal. De heer Stoop stelde dat aan dit punt door de KD ook veel aandacht wordt besteed. Hij meende dat, ofschoon uiteraard de ingangscontrole tijd kost, de vertraging in de uitgifte van materiaal niet op rekening van de KD mag worden geschreven. Men moet goed beseffen dat het niet de KD is die de prioriteiten voor de ingangscontrole vaststelt. Dat wordt gedaan door de werkvoorbereiding. De oorzaak van wachten op materiaal is een combinatie van factoren, waarbij bedacht moet worden dat een onderzeeboot een zeer ingewikkeld product is en daardoor heel moeilijk te plannen.

NOODZAAK COÖRDINATOR PIJPBEUGELEN?

Waarom was het nodig om tussen de productie en de KD een coördinator pijpbeugelen te plaatsen, luidde de volgende vraag. De heer Stoop antwoordde dat oorspronkelijk de pijpen (systemen of delen van systemen), gemonteerd en wel, door de koperslagers rechtstreeks aan de KD werden aangeboden. Veel van het aangeboden werk was niet goed en dat betekende dus veel extra werk, zowel voor

de productie als ook voor de KD. Alle betrokkenen waren het er over eens dat in deze situatie verandering moest komen en dat met name de zelfcontrole van de productie moest verbeteren. Om dat te bewerkstelligen is nogmaals gezorgd dat alle koperslagers het zogenaamde 'beugelvoorschrift' kenden. Daarnaast werd, om overbelasting van de werkmeester te voorkomen, besloten om het aanbieden van de pijpen te laten lopen via één man, waartoe de functie coördinator pijpbeugelen in het leven werd geroepen. De heer Stoop meent dat na het doorvoeren van deze maatregelen e.e.a. nu goed loopt en dat de kwaliteit van het door de koperslagers aangeleverde werk nu van een goed niveau is. Er blijven enkele plaatsen waar het beugelvoorschrift niet kan worden toegepast. Daar moet men zich laten leiden door het gezonde verstand en wordt, na overleg tussen coördinator en Marine Toezicht, een beslissing genomen over het 'hoe'.

Aansluitend hierop stelde de heer Stoop dat de KD een groot voorstander is van meer en betere zelfcontrole door de productie. In de toekomst zal het streven meer en meer daarop worden gericht. De KD wil toe naar een situatie waarin, op grond van continu goed gebleken kwaliteit, kan worden volstaan met een steekproefsgewijze controle door de KD. In zo'n situatie zal voor de KD een zwaarder accent komen te liggen op de procedurele kant van kwaliteitsbeheersing en controle. Meer en betere zelfcontrole stelt eisen aan de productiemedewerkers, maar zal waarschijnlijk ook de aantrekkelijkheid van het werk vergroten omdat de verantwoordelijkheid voor het eigen werk veel nadrukkelijker aanwezig is.

AFSLUITEND

Tot zover het lange verslag van een lang verhaal. Wellicht hier en daar wat aan de droge kant, maar er ging toch een groot aantal nuttige vragen over de tafel en er staat een flink stuk informatie over het functioneren van de KD op papier. Als redactie hopen we dat u als lezers daarmee uw voordeel kunt doen.

M. van der Meer

NIEUWE ONTWIKKELINGEN ROND PROPER

Bij het verschijnen van dit nummer zijn de badgelezers bij de toegangen en opgangen van de personeelsboten reeds geplaatst. Het gebruik ervan zal geleidelijk worden ingevoerd.

Per 1 juni is de afdeling Financiën & Administratie reeds gestart. Dit is vooral bedoeld om de collega's van de afdeling Tijdcontrole de gelegenheid te geven op het nieuwe systeem in te spelen. Per 1 juli start de afdeling Sociale & Algemene Zaken en vervolgens zullen per 1 augustus alle medewerkers die thans niet van de prikklok gebruik maken, de badgelezer gebruiken. Per 1 oktober tenslotte maken alle medewerkers gebruik van de badgelezer.

Het systeem is eenvoudig. Door de badge in de lezer te steken worden tijd en gegevens van de badge doorgeseind naar de computer. De computer weet dan de tijd. Indien men op een afwijkende tijd heeft gebadged, bijvoorbeeld bij dienstreis of bij doktersbezoek, is het noodzakelijk deze redenen apart te vermelden. Daarvoor is een meldingsformulier ontwikkeld. De gegevens van dit meldingsformulier worden door de afdeling Tijdcontrole in de computer ingevoerd. Daarmede is opnieuw de volledige tijd van de medewerkers verantwoord.

Het meldingsformulier vormt dus een belangrijk onderdeel van het systeem. Alle betaalde (en ook onbetaalde) afwezigheid moet door middel van het formulier worden verantwoord. Werkt men over, dan wordt het meldingsformulier gebruikt als bewijs dat voor dat overwerk metterdaad opdracht is gegeven.

Het formulier zal in ruime mate op het bedrijf verkrijgbaar zijn. Het invullen ervan is erg eenvoudig. Verlaat men per auto het bedrijf dan kan het formulier aan de portier worden afgegeven. In alle andere gevallen is de afdeling Tijdcontrole het juiste adres.

De op 19 mei j.l. gekozen nieuwe afdelingscommissies werden op 27 mei j.l. tijdens een bijeenkomst in de filmzaal Machinefabriek officieel geïnstalleerd. Als we afgaan op de ernstige gezichten van de nieuwe afdelingscommissieleden dan zullen zij hun taak serieus opnemen.

DE RDM-IDEEËNBUS EEN FEIT!

Per 1 mei j.l. is de Ideeënbus dan eindelijk een feit. Alle werknemers en bedrijfsschoolleerlingen kregen eind april een ideeënbusenveloppe, gevuld met de Ideeënkrant, het reglement en een voorstelformulier, in de bus. Ook werden eind april verspreid over het gehele RDM-terrein de twaalf bussen opgehangen. De ideeën kunnen nu dus binnenkomen.

Mochten er onder de lezers van Inzicht gepensioneerde RDM-ers zijn die eveneens geïnteresseerd zijn in de Ideeënbus, dan is een telefoontje naar de redactie (4872863) voldoende om de Ideeënkrant en het reglement in de bus te krijgen. Ook uw ideeën zijn van harte welkom!

Voorlichtingsbijeenkomst

Ter gelegenheid van de invoering van de Ideeënbus werd op 28 april j.l. een bijeenkomst georganiseerd voor directie, stafmedewerkers, leidinggevenden, ondernemingsraads- en afdelingscommissieleden. Directeur A.N. De Bruin en OR-voorzitter C. van Beelen wensten de Ideeënbus bij deze gelegenheid veel succes toe en ondergetekende gaf een stuk informatie over de Ideeënbus. Ook was voor deze bijeenkomst uitgenodigd J.J. Boogaard, directeur bij de Melkunie te Woerden en o.a. belast met de invoering van een ideeënbus aldaar. Bovendien is de heer Boogaard lid van het bestuur van het landelijke Ideeëncentrum en voorzitter van het regionale bestuur van het Ideeëncentrum in Zuid-Holland. De heer Boogaard ging o.a. in op de ideeënbus bij de Melkunie, welke goede besparingen heeft opgeleverd. Tientallen beloningen werden uitgereikt, waaronder een beloning van *f* 10.000,– netto. De heer Boogaard twijfelde er niet aan dat binnen een jaar ook bij de RDM een netto-beloning van *f* 10.000,– zal kunnen worden uitgereikt.

J.J. Boogaard, directeur bij de Melkunie, geeft informatie over de ideeënbus

Stand van zaken inzending ideeën

Op het moment dat dit stukje geschreven wordt is het 2 juni 1987 en zijn de bussen inmiddels drie keer geleegd. Dertien ideeën zijn in behandeling genomen en dat aantal valt eerlijk gezegd wat tegen. Ruim 1800 voorstelformulieren zijn onder de medewerkers van de RDM verspreid en de verwachting was dat op dit moment ten minste 40 à 50 ideeën binnen zouden zijn. Wellicht moet u nog enige tijd nadenken over de inzending van een idee, maar dat u ideeën heeft daarvan zijn wij overtuigd. Alle toekomstige beloningen aan werknemers zullen in Inzicht worden gepubliceerd. Wellicht naast een eventuele beloning, ook een stimulans om ideeën in te zenden.

Ideeënbussen elders

In praktisch alle grote organisaties zijn ideeënbussen. Omdat de ideeënbus voor de RDM een nieuw fenomeen is zullen in de komende Inzichten enige verhalen worden gepubliceerd over ideeënbussen bij andere bedrijven. Het

Ideeëncentrum organiseerde op 14 mei j.l. een oorkondedag bij Douwe Egberts in Utrecht. Tijdens deze dag werden 25 inzendingen uit het gehele bedrijfsleven beloond met een landelijke oorkonde. Zo was er bijvoorbeeld een werknemer van Akzo Zout Chemie die binnen zijn bedrijf een beloning had ontvangen van *f* 25.000,– netto, maar ook een medewerker van het Ministerie van Defensie met een beloning van *f* 15.350,–. Hopelijk is er volgend jaar een RDM-er bij!

EEN GOED IDEE VOOR DE DRAAD ERMEE!!!!!!!!!!!!!!! H.J.P. Vogels

ARBO-RUBRIEK

PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN (DEEL 1)

277 LETSELS IN DRIE MAANDEN

In de komende uitgaven van Inzicht zal een serie artikelen verschijnen over persoonlijke beschermingsmiddelen. De reden hiervoor is duidelijk. Gedurende de eerste drie maanden van 1987 werden, met inbegrip van de EHBO-behandelingen, 277 letsels behandeld op de Bedrijfsgezondheidsdienst. Een deel hiervan was te voorkomen door een juist gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. Reden genoeg om deze serie artikelen met aandacht te lezen en er uw voordeel mee te doen.

OOGLETSELS SPRINGEN IN HET OOG

Van de 277 behandelde letsels betrof het in 101 gevallen oogletsel, ofwel ruim 35%. Voor een deel veroorzaakt door het kijken in een lasvlam of lasboog, maar het overgrote deel als gevolg van in de ogen geraakte vaste deeltjes, stof en soms bijtende vloeistoffen.

Natuurlijk zijn niet alle ongevallen te voorkomen door het dragen van beschermingsmiddelen. Voor oogletsels geldt echter dat deze door een juist gebruik van oogbeschermingsmiddelen sterk zijn te beperken. Uw ogen vormen een kostbaar bezit, bescherm ze goed! Mocht u toch iets in uw ogen krijgen, laat dit dan direct behandelen en stel het niet uit. Dat kleine oorzaken soms grote gevolgen kunnen hebben gaat zeker op voor oogletsels.

WANNEER MOET OOGBESCHERMING WORDEN GEDRAGEN?

Personeelsregeling 15.2. zegt hierover onder meer: 'De werknemer is gehouden een veiligheidsbril te dragen indien sprake is van een gevaar voor oogletsel.' Hierbij komt natuurlijk de vraag naar boven of de RDM verder zou moeten gaan dan deze algemene regel, bijvoorbeeld door bij bepaalde werkzaamheden of op een aantal plaatsen het dragen van oogbescherming recht toe recht aan verplicht te stellen.

Ondanks het feit dat we bij de RDM moeten spreken van een te hoog aantal oogletsels, menen wij dat vooralsnog niet moet worden overgegaan tot verplichtstelling met directe sancties bij overtreding.

Ons bedrijf gaat er in eerste instantie van uit dat elke medewerker zich verantwoordelijk weet voor zijn eigen veiligheid en die van anderen en ook zelf best weet wanneer er gevaar bestaat voor oogletsel. Dat anderen hem of haar zouden moeten verplichten past moeilijk in deze eigen verantwoordelijkheid.

Het behoort in elk geval wel tot de taak van de RDM dat:

- oogbescherming voor de medewerkers ter beschikking wordt gesteld;
- over het juist gebruik voorlichting wordt gegeven;
- leidinggevenden het gebruik van oogbescherming stimuleren en indien nodig daarop toezien.

Dit laatste betekent dat medewerkers die blijk geven deze eigen verantwoordelijkheid niet aan te kunnen er wel rekening mee moeten houden dat zij daarop door de leidinggevenden zullen worden aangesproken.

WELKE SOORT OOGBESCHERMING BIJ WELKE WERKZAAMHEDEN?

Wij denken deze vraag het meest duidelijk te kunnen beantwoorden door hieronder te laten zien welke soorten oogbescherming bij de RDM verkrijgbaar zijn en bij welke werkzaamheden deze gedragen moeten worden. Maar eerst nog een opmerking vooraf. Het is niet alleen zaak om zelf oogbescherming te dragen bij het uitvoeren van werkzaamheden maar ook om te zorgen dat anderen daarbij geen oogletsel kunnen oplopen. Scherm als het kan uw werkzaamheden af of wijs medewerkers die in uw buurt zijn er op dat ook zij oogbescherming moeten dragen. Nu het overzicht.

amigo-las/slijpbril

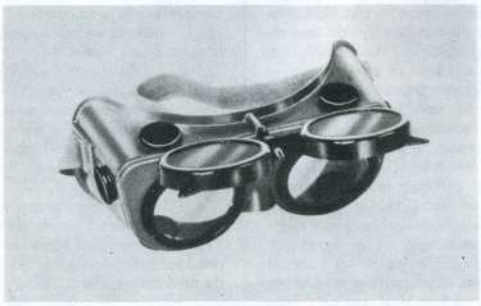

Deze las/slijpbril kan over een correctiebril gedragen worden. De bril is voorzien van ventilatie-openingen om het beslaan van de glazen te voorkomen. Door het opklapbare voorstuk is deze bril ook te gebruiken als slijpbril. De glazen zijn in diverse tinten leverbaar. De blanke glazen zijn van gehard glas.

non/mist-stof/zuur/slijpbril

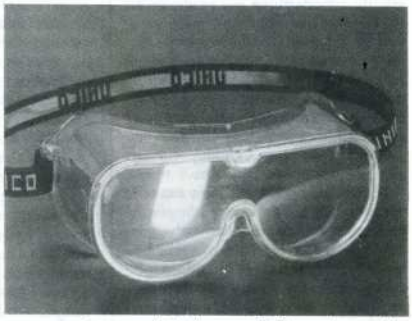

Deze bril is voor de meest extreme werkomstandigheden te gebruiken en is voorzien van een dubbele ruit. De metalen condensplaatjes voorkomen dat de ruit beslaat. De bril kan ook over een correctiebril gedragen worden. De non/mist is ook leverbaar met een groene ruit.

vistamax/beschermbril

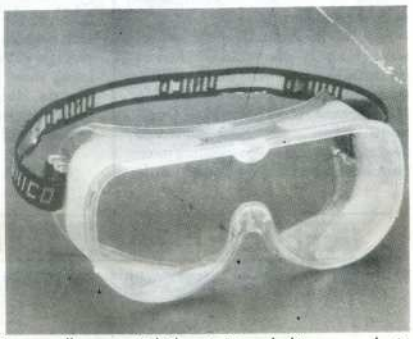

Een royale overzetbril die over elke correctiebril past. Deze bril is van zodanig materiaal dat hij bij uitstek geschikt is als oogbescherming bij grofverspanend werk. De vistamax is tevens bedoeld voor zowel brildragende als niet-brildragende medewerkers die incidenteel in werkplaatsen komen.

locamo (correctie)veiligheidsbrillen

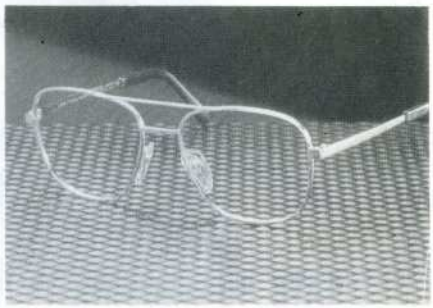

Deze bril voldoet aan de eisen die gesteld zijn door de Arbeidsinspectie in P-blad 60. Ze worden zowel met gehard glas als met kunststofglazen geleverd. Voor brildragenden worden deze verstrekt op een recept van oogarts of opticiën. De locamo is geschikt voor klein verspanend werk en beschermt ook tegen inwaaiend stof. Voor medewerkers die incidenteel in werkplaatsen komen is de vistamax bedoeld.

TOT SLOT

Zoals gezegd is dit een eerste in een reeks van artikelen over persoonlijke beschermingsmiddelen. In de volgende aflevering van Inzicht zullen we ingaan op het gevaar voor gehoorschade en het gebruik van gehoorbescherming. De vraag blijft uiteraard of deze manier van voorlichting in ons bedrijfsblad een bijdrage levert tot het verminderen van in dit geval oogletsels. Wij hopen van wel, of dit zo is zullen wij u overige enige tijd laten weten.

L. Onderweegs
Chef Bedrijfsveiligheidsdienst

TEWATERLATING ZEELEEUW

Op zaterdag 20 juni a.s. zal mevrouw Brainich von Brainich Felth, echtgenote van de Bevelhebbber der Nederlandse Zeestrijdkrachten, met het dopen van de Zeeleeuw het startsein geven voor de tewaterlating. Zonder twijfel zal daarbij een groot aantal genodigden van de kant van de opdrachtgever aanwezig zijn, maar welke RDM-ers zullen in de gelegenheid worden gesteld om de tewaterlating bij te wonen?

Het vaststellen wie een uitnodiging voor de tewaterlating van een onderzeeboot zal ontvangen is een moeilijke zaak. Dat was zo bij de tewaterlating van de Walrus en dat is zo bij de tewaterlating van de Zeeleeuw. Het aantal beschikbare plaatsen ligt aanmerkelijk lager dan het aantal medewerkers dat bij de tewaterlating aanwezig wil zijn. Er moest derhalve wederom een keuze worden gemaakt en na overleg met de afdelingscommissie Marinebouw zijn daarbij de volgende uitgangspunten in acht genomen.

In verhouding tot de tewaterlating van de Walrus, zullen bij de tewaterlating van de Zeeleeuw meer medewerkers van de afdeling Marinebouw aanwezig zijn. Daarnaast zullen meer gepensioneerde medewerkers, die in voorgaande jaren betrokken waren bij de bouw van de onderzeeboten, een uitnodiging ontvangen.

Tenzij uit hoofde van zijn of haar functie noodzakelijk of gewenst, zullen medewerkers die aanwezig waren bij de tewaterlating van de Walrus, geen uitnodiging ontvangen voor de tewaterlating van de Zeeleeuw.

Meer medewerkers van de afdeling Marinebouw zullen aanwezig zijn bij de tewaterlating. De volgende vraag is dan natuurlijk 'welke medewerkers?'. Afhankelijk van de grootte van de onderafdeling, of zo u wilt het aantal medewerkers per kostenplaats', is per onderafdeling het aantal beschikbare uitnodigingen vastgesteld en vervolgens zijn 'blind' en dus volstrekt willekeurig de namen geprikt van de medewerkers die een uitnodiging zullen ontvangen.

Spido

Op zaterdag 20 juni a.s. zal een Spido-boot beschikbaar zijn zodat een aanvullend aantal medewerkers van alle RDM-afdelingen de tewaterlating vanaf de rivier kan gadeslaan. Via de Hoofden van Dienst zullen toegangsbewijzen onder de medewerkers verdeeld worden.

ir. M.P. Bijleveld
Hoofd van Dienst afdeling Marine

OEFENING RAMPENBESTRIJDING

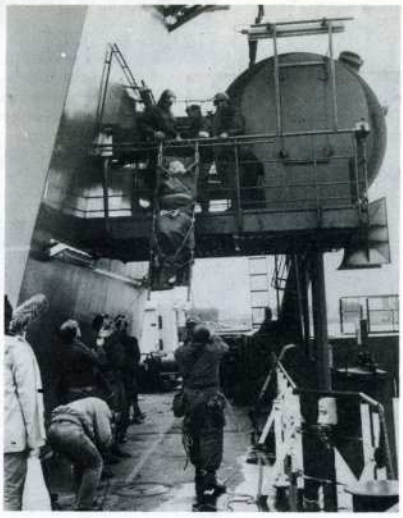

een deel van het oefenterrein, de Ostrea

Op donderdagochtend 21 mei j.l. werd in het verzorgingsgebied van de Regionale Brandweer Noordelijke Delta in het kader van de rampenbestrijding een oefening gehouden. Aan deze oefening namen verscheidene diensten en organisaties deel. In dit verband kunnen o.a. worden genoemd de Regionale Brandweer Noordelijke Delta, het Korps Mobiele Colonnes, het Rode Kruis, de Basis Gezondheidsdiensten, het Havenbedrijf en de Rivierpolitie. Havenbedrijf en Rivierpolitie namen deel omdat de oefening uitging van de veronderstelling dat op de Nieuwe Maas een aanvaring had plaatsgevonden welke neveneffecten veroorzaakte in het Heyplaat-gebied.

Hoewel de oefening geheel los stond van de activiteiten van de RDM, had de directie hiervoor wel een deel van het RDM-terrein beschikbaar gesteld.

De oefening had tot doel het samenwerken van de verschillende disciplines bij de rampenbestrijding en het opbouwen en doen functioneren van de volledige hulpverleningsketen van de vindplaats van gewonden tot de ziekenhuizen. Bij de oefening waren grote aantallen personeel, materieel en lotusslachtoffers betrokken.

NIEUWS VAN HET SCHOLINGSCENTRUM

EXAMENS PRIMAIRE OPLEIDING

In april zijn in het Scholingscentrum de praktijkexamens voor het SOM-diploma afgenomen. Uit de foto's is te constateren met hoeveel inzet en concentratie door de leerlingen op hun werkstukken is gepeesd. Of hun inspanningen worden beloond met het felbegeerde diploma zal pas blijken in juli, wanneer de resultaten van het praktijkexamen en en van het in mei afgenomen theorie-examen, bekend worden.

OPLEIDING MIDDENKADER

In september a.s. start opnieuw de opleiding middenkader. Hieraan nemen deel medewerkers van de RDM (veelal jongeren), die in staat zijn een opleiding op middelbaar niveau te volgen. Om dit vast te stellen wordt aan de kandidaatcursisten gevraagd deel te nemen aan een psychologisch onderzoek.

De middenkader opleiding voorziet in een duidelijke behoefte. Nagenoeg alle cursisten uit vorige opleidingen hebben een functie in het middenkader bereikt. Natuurlijk nog niet de cursisten die dit jaar de opleiding voltooien. Hiermede wordt op een andere wijze inhoud gegeven aan het interne promotiebeleid van de RDM. In het verleden werden medewerkers rechtstreeks vanuit hun oude functie benoemd voor een functie in het middenkader. Door ervaring en hulp van collega's moesten zij dan wegwijs worden gemaakt. Gemis aan basiskennis ondervonden deze mensen dan zeer lang als een handicap. De middenkader opleiding voorziet hierin. In de afgelopen zes jaar namen 70 medewerkers deel aan de cursus. 85% van hen behaalde het diploma.

INHOUD CURSUS

Het cursuspakket bevat een viertal hoofdgroepen van onderwerpen:

- tekenen en tekeninglezen
- metaalkunde
- wiskunde en sterkteleer
- engels en nederlands (schriftelijk rapporteren).

De onderwerpen worden vanuit de praktijksituatie behandeld, waardoor het geheel de cursisten aanspreekt. De lessen worden verzorgd door 3 externe en 4 interne docenten met een grote ervaring op hun vakgebied.

LANDELIJK ERKEND DIPLOMA

Na het met goed gevolg afleggen van het examen ontvangt de cursist het, door de Stichting Opleidingen Metaal (SOM) en RDM-directie ondertekende, diploma middenkader, dat niet alleen lokaal doch ook landelijk wordt erkend.

Een aantal RDM-afdelingen stelt het diploma middenkader als voorwaarde om in aanmerking te kunnen komen voor bepaalde functies, waarbij daarnaast bekeken wordt of verdere kennis waaronder verdieping van het beroep, sociale vaardigheden of specialisme vereist is.

De cursus duurt 2 jaar en wordt verdeeld over circa 60 lesavonden van 4 uur. Er moet rekening mee worden gehouden dat minimaal 8 uur per week zelfstudie noodzakelijk is om tijdens de cursus de lessen goed te kunnen volgen.

Ook nu worden de examens gehouden welke de cursus 1985-1987 naar wij hopen met goed resultaat zullen afsluiten. Wij wensen de deelnemers veel succes!

A. Reugebrink
Chef Scholingscentrum

VERVLOGEN TIJDEN HERLEVEN IN HET KLEIN

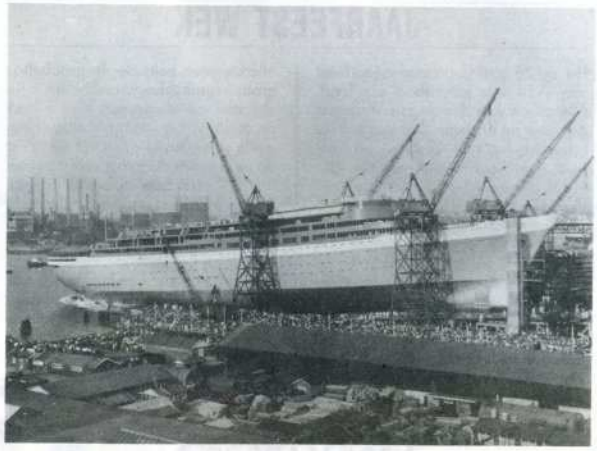

Begin april werd de redactie van Inzicht benaderd door de Modelbouwvereniging Woubrugge met de mededeling dat op 25 april 1987 de tewaterlating van een model van het stoomschip Rotterdam, dat in september 1958 onder bouwnummer 300 bij de RDM van de helling gleed, zou plaatsvinden. Wetende dat de RDM met veiligheidsbeambte Gerard Baars een fervent verzamelaar in huis heeft van alles wat met de Holland-Amerika-Lijn te maken heeft, vroegen wij hem of hij deze mini-tewaterlating wilde bijwonen. Onderstaand publiceren we onder dankzegging aan de heer Baars, het door hem daarvan opgetekende verslag.

Op verzoek van de redactie van Inzicht ging ik naar Woubrugge om de tewaterlating bij te wonen van een schaal-model van de s.s. Rotterdam. In Woubrugge werd ik opgewacht door de heer Timmerman, lid van de modelbouwvereniging Woubrugge. Na in het clubhuis diverse modellen te hebben bekeken, zijn we naar de Hervormde Kerk aan de Woudwetering gelopen waar ik een glijhelling met een prachtig schaal-model van de s.s. Rotterdam aantrof dat om 11.00 uur te water zou gaan. Naarmate dit tijdstip naderde nam het aantal belangstellenden flink toe en waren o.a. de burgemeester van Woubrugge, oud-opvarenden van de H.A.L., politie en journalisten aanwezig. Even voor elf uur arriveerde kaptein Heymans, een man die 20 jaar op het 'echte' Rotterdam heeft gevaren en was aangezocht om de doop te verrichten. Om precies elf uur sloeg een miniatuurflesje champagne tegen de steven, gooide kaptein Heymans de klink los en gleed het schaalmodel van de Rotterdam te water.

Het model, dat een lengte heeft van 2,70 meter, werd gebouwd door R. van Veen en P. van Lüling, welke laatste gedurende een jaar opvarende was van de 'echte' Rotterdam. Aan de tewaterlating ging een bouwtijd van twee jaar vooraf. Het model is uitgerust met twee electro-motoren, doch het ligt in de bedoeling om deze te vervangen door stoomturbines.

Na afloop van de tewaterlating kon ik onder het genot van een drankje gesprekken voeren met o.a. kaptein Heymans. De bouwers van het schaalmodel bedankten in het bijzonder de RDM omdat deze in de persoon van de heer S. Slis de bouwers heeft bijgestaan met de nodige informatie over de tekeningen van de s.s. Rotterdam. Rest mij nog te stellen dat het mij een genoegen was om bij deze bijzondere tewaterlating aanwezig te zijn.

Gerard Baars

BERICHTEN VAN WEK

MUZIEKVERENIGING DOCKYARD

Voor Muziekvereniging Dockyard is het muziekseizoen 1987 erg vroeg begonnen. Na het Nieuwjaars-Receptieconcert op 9 januari in de Larenkamp volgden op: ● 24 januari medewerking aan de Open Dag op de RDM ● 28 februari karnavalsoptocht in Delft met voorop majorette- en showgroep Atalanta uit Pijnacker.

Na een korte rust- en studeerpauze werd de draad weer opgepakt met: ● 15 april muzikale medewerking aan de tafeltennisinterland Nederland-Frankrijk te Dordrecht ● 25 april medewerking aan het jaarfeest WEK in de Oostervant ● 29 april opening muziekseizoen op Heyplaat m.m.v. Atalanta, een traditie van de Culturele Commissie Heyplaat ● 30 april mars door het dorp op Koninginnedag met het oplaten van ballonnen op de speeltuin (een traditie van de Buurtvereniging Heyplaat) ● 2 mei festival in Maassluis. Resultaat: eerste prijs voor de band – tweede prijs voor de Maître ● 8 mei optreden op Boulevard-Zuid. Dit optreden wordt gecombineerd met een optreden op 20 juni voor de Stichting Charlois Bruist ● 9 mei festival in het Oude Noorden. Resultaat: voor de tweede maal de wisselbeker van de stad Rotterdam – de eerste prijs voor de band – de ereprijs, beschikbaar gesteld door de winkeliers van Boulevard-Noord. Drie bekers op één dag: onze prijzenkast wordt te klein! De nummers die wij ter beoordeling door de jury lieten horen waren: When the saints go marching to the circus, gecomponeerd en gearrangeerd door onze dirigent en leider René Reijpert. Voor deze compositie kreeg René een eervolle vermelding in het juryrapport. New York, eveneens een arrangement van René Reijpert. ● 23 mei festival in IJsselmonde, waar wij wederom een zeer goede beoordeling kregen.

Tot de vakantieperiode staan nu nog op het programma: ● 3 juni muzikale medewerking finale zaalvoetbaltoernooi WEK ● 13 juni Taptoe Rhoon ● 20 juni Charlois Bruist.

En dan .....vakantie! De repetities gaan gewoon door. Wie thuis is komt. Zo werkt dat bij ons!

JUBILARISSENMIDDAG

Dat RDM-ers goed feest kunnen vieren werd op 2 mei j.l. weer eens bewezen. Door de jubilarissen van 1986 werd op uitbundige wijze deelgenomen aan de, op verzoek van de directie, door WEK georganiseerde feestmiddag. Deze happening vond plaats in het partycentrum Victor Cesar in Eethen. Wat te denken van een wervelende en hartverwarmende show door een vurige danseres, daarbij bijgestaan door één van onze jubilarissen.

De directie nam op zich om aan de jubilarissen die een koninklijke onderscheiding hadden ontvangen, de daarbij behorende draagmedaille uit te reiken. Dit was het enige min of meer plechtige moment van deze middag. Voor het overige werd er zeer lekker gegeten – een prima koud buffet – gedanst en ..... oude koeien uit de sloot gehaald.

Het Land van Heusden en Altena, waarin Eethen ligt, laat zich vooral in het voorjaar op zijn allermooist zien. De busreis op de heenweg werd daardoor evenzeer een prachtig onderdeel van een geslaagde feestmiddag.

BILJARTTOERNOOI WEK EEN GROOT SUCCES!

Op de zaterdagen 14, 21 en 28 maart j.l. werd in biljartcentrum Linker Maasoever voor de 18e maal het biljarttoernooi WEK gehouden. Dit toernooi mag zich de laatste jaren verheugen in een toenemende belangstelling. Al ver voor de sluiting van de inschrijvingstermijn waren de 50 deelnemers bekend en ontstond een lange lijst van reservedeelnemers. Juist van de kant van de gepensioneerde RDM-ers was de belangstelling om mee te doen erg groot. Deze deelnemers beschouwen het toernooi ook als een reunie van actieve en gepensioneerde RDM-ers en tussen de partijen door wordt er heel wat bijgepraat. Men wil graag weten hoe het gaat op de fabriek. Ook de 84-jarige oprichter en nu erelid van de biljartvereniging WEK, de heer Brouwer, kwam tijdens dit toernooi kijken. Hoewel zelf niet meer actief in de biljartsport, zijn belangstelling blijft.

VOORRONDEN

We zouden haast vergeten dat er ook nog gebiljart werd. Tijdens de eerste 2 zaterdagen werden de voorronden gespeeld, zodat op 28 maart twintig deelnemers over waren, die elkaar de prijzen gingen betwisten. In de voorronden liep het voor enkele deelnemers niet zoals zij zich hadden voorgenomen. Zoals elk jaar waren er enkele deelnemers die met kop en schouders boven de overige deelnemers uitstaken, maar ook werden er enkele favorieten voor een finaleplaats uitgeschakeld. Waarschijnlijk bezweken zij onder de druk van het favoriet zijn. Positieve uitschieters waren er ook onder de deelnemers die ieder jaar inschrijven, maar vaak al op de eerste dag van de tafel worden geveegd. Eén zo'n deelnemer was de heer Otting.

De beste prestaties tijdens de voorronden werden geleverd door twee leden van de biljartvereniging WEK, de heren Deerenberg en Alewijn, waardoor zij als de grote kanshebbers werden beschouwd voor de strijd om de eerste en tweede plaats. Mocht de lezer denken dat de spelers van de biljartvereniging WEK de dienst uitmaakten, dan moet ik concluderen dat dit niet het geval was. Van de 17 deelnemers van de biljartvereniging WEK haalden slechts 8 leden de finaledag en dat is zeker geen hoog percentage.

FINALE

Zaterdag 28 maart was dus de dag der finales. De 4 sterkste spelers uit elke groep zouden elkaar bestrijden om uit te maken wie zich voor één jaar kampioen mocht noemen van de groep welke bij zijn spelsterkte paste. De grote vraag was, zouden de favorieten zich handhaven of zouden zij onder de druk bezwijken. Verlies in de eerste partij zou onmiddellijke uitschakeling betekenen voor de eerste plaats, zodat bij aanvang van de partijen de zenuwen al tot het uiterste gespannen waren. Wie hier blijkbaar geen last van had was de heer J. Zwaal. Na zich in de voorronden moeizaam geplaatst te hebben voor de finaleronde, moest hij hierin direct aantreden tegen de grote kanshebber voor de eerste plaats in groep 4, de heer Alewijn. De heer Zwaal pakte de zaken grondig aan en liet de heer Alewijn geen schijn van kans. Ondanks dapper verzet van de heer Alewijn moest hij zijn meerdere erkennen in de heer Zwaal, welke de beste partij uit het gehele toernooi speelde en in slechts 16 beurten zegevierde.

De finaledag bracht ook twee remisepartijen. De eerste remisepartij tussen de heren Lakwijk en De Haan was een partij in de strijd om de 3e en 4e plaats. Na 28 beurten waren beide spelers uit en was een verlenging noodzakelijk. De heer De Haan startte in de verlenging zeer goed door van aquit 7 caramboles te maken, doch de heer Lakwijk had direct een antwoord klaar en maakte 6 caramboles. Dit was voor de heer De Haan te veel van het goede en hij kon plotseling niets meer, terwijl de heer Lakwijk vleugels leek te krijgen en zonder verdere problemen de partij winnend kon afsluiten. De tweede partij waarin verlenging de beslissing over winnen of verliezen moest brengen was een partij in de strijd om de eerste en tweede plaats tussen de heren Hoek en De Ruiter. Omdat inmiddels de overige partijen beëindigd waren kon iedereen kijken hoe deze partij af zou lopen. De heer Hoek pakte het in de eerste beurt direct goed aan door een voorsprong op te bouwen en deze bekwaam verdedigend tijdens de rest van de verlenging niet meer uit handen te geven. Na afloop van de partij stelde de heer Hoek dat hij een publiekspeler is en op zijn best speelt wanneer er veel volk om het biljart verzameld is. Het kwam het dan ook goed uit dat zoveel publiek het einde van deze partij kon aanschouwen.

PRIJSUITREIKING

De voorzitter van de biljartvereniging WEK, de heer G. Zwaal, verrichtte op meer dan voortreffelijke wijze de prijsuitreiking, waarbij de heer Hoek hem namens zijn vrouw, welke niet aanwezig kon zijn, op originele wijze bedankte voor de gezellige dagen bij dit toernooi. Ter afsluiting van het toernooi dankte de voorzitter van WEK, de heer Van Wunnik, iedereen voor hun sportieve inzet en betoogde dat er volgend jaar weer een biljarttoernooi zal worden georganiseerd. Met de wens iedereen volgend jaar weer aan de biljarttafel te ontmoeten sloot de heer Van Wunnik het 18e biljarttoernooi WEK.

EINDSTANDEN

groep	naam	moyenne
groep 1	hr. De Bree	2,12
	hr. Monnee	2,70
	hr. Amatsetan	2,66
	hr. Van Straten	2,00
groep 2	hr. Fafië	1,58
	hr. v.d. Adel	1,88
	hr. Lakwijk	1,50
	hr. De Haan	1,84
groep 3	hr. Menting	1,33
	hr. Van Beek	1,15
	hr. Van Breukelen	1,14
	hr. Wemmers	1,28
groep 4	hr. J. Zwaal	0,75
	hr. Deerenberg	0,70
	hr. Alewijn	1,13
	hr. Veldmeijer	0,78
groep 5	hr. Hoek	0,52
	hr. De Ruiter	0,44
	hr. Otting	0,50
	hr. Grevenbroek	0,62

JAARFEEST WEK

Het op 25 april j.l. gehouden jaarfeest van WEK was inderdaad een feest. Niet alleen voor de volwassenen, maar ook voor de kinderen. Dat was ook de opzet van het WEK-bestuur: een jaarfeest moet een familiefeest zijn. Het live-orkest de Windmills speelde prettige dansmuziek en bij het zwembad was er voor de jeugdigen de Disco Ohio. Met de regelmaat van de klok viel er wat te zien, te doen en te beluisteren. 'Dorus' wiens stem sprekend leek op die van wijlen Tom Manders, oogstte o.a. veel succes door Maartje Roest bij hem op schoot het bekende liedje Poesje Mauw te laten zingen. De bandparodist kreeg al snel de lachers op zijn hand en op de allerkleinsten oefende de grabbelton grote aantrekkingskracht uit. De spaanse volksdansgroep Aldea voerde ondanks hun warme kostumes een snelle wervelende show vol spanning op en oogsten daarvoor veel applaus.

Het bowlen, biljarten, darts, sjoelen en niet te vergeten het zwemmen ging de gehele avond door. De loten voor de loterij welke geheel in het teken van het voorjaar stond, gingen grif van de hand. Om half twaalf trok een groep mensen de polenaise en tot één uur speelden de Windmills voor de nog immer aanwezige danslustigen. Het was een gezellige avond en het bestuur dankt u allen voor uw komst.

Tot de volgende keer!

VOORJAARSREIS

Met vier volle bussen vertrok het WEK-bestuur op zaterdag 23 mei j.l. naar Monschau. De rit over de snelwegwas voor de meeste passagiers aanleiding om lekker bij te kletsen, te luisteren naar de muziek of naar het commentaar van de chauffeur. De koffie met gebak in Het Hof van Holland was zoals vanouds goed en om plm. 11.45 uur werd bij Vaals de grens gepasseerd. Volgens plan werd om 12.30 uur Monschau bereikt. Het bekende borreltje-broodje, zeker niet bedoeld als lunch, gaf even wat moeite omdat het restaurant Flossdorf er niet op berekend was om meer dan 100 mensen tegelijkertijd te bergen en te bedienen. Uiteindelijk lukte het toch en liet ieder zich de goed belegde broodjes en het borreltje goed smaken.

Rondlopend in het oude stadje met kronkelende straatjes en een snelstromend riviertje met kanovaarders bekroop ons het verlangen naar vakantie. Om half drie weer de bus in voor een rondrit door de mooie Eifel en een kijkje bij het stuwmeer. Jammer dat het zonnetje niet doorkwam maar desondanks was het daar goed toeven. De bus weer in en richting Holland voor het diner in het restaurant De Sleutel in Riethoven. Voor velen was het een complete verrassing dat het diner geen gewoon diner was, doch een diner-dansant. De band Full-time speelde gezellige muziek en al snel gingen de beentjes van de vloer. Een enkeling vond het maar niets, de meerderheid vond het hardstikke gezellig. Diner prima, muziek prima, stemming prima, wat wil je nog meer.

Om negen uur was het tijd om naar huis te gaan en vertrokken we richting Zuidplein. Voor velen was de reis daarmee nog niet afgelopen, want zij moesten nog door naar Vlaardingen, Alexanderpolder, Spijkenisse etc. Gelukkig vinden de mensen het geen bezwaar om van zo ver te komen en dat sterkt het bestuur om door te gaan met het organiseren van dit soort reizen.

TINEKE SCHOUTEN

Op 15 mei gaf Tineke Schouten acte de présence in Theater Zuidplein. Voor veel WEK-leden een goede reden om weer eens achter de televisie vandaan te komen en gezellig naar de schouwburg te gaan. Tineke Schouten heeft er met haar verschillende typetjes, die er stuk voor stuk goed uitkwamen, en razend snelle manier van verkleden voor gezorgd dat onze leden een heel plezierige avond hadden. Prettig was het te vernemen dat iedereen een goede plaats had, het geluid prima was en dat deze voorstelling door veel leden werd bezocht. Het volgend seizoen geen Tineke Schouten, maar het bestuur heeft voor goede vervanging gezorgd.

Wij hopen dat u ook dan weer van de partij zult zijn.